

STEDELIJK MUSEUM BUREAU AMSTERDAM IN 2006

- > Jelle Bouwhuis opvolger van Martijn van Nieuwenhuyzen per 1 januari**
- > Groot aantal activiteiten ontplooid in 2006**
- > Twee tentoonstellingen doorgereisd naar het buitenland**
- > Nieuwe residentie voor internationale kunstenaars aan de Zuidas**
- > Vernieuwingen in de communicatie**

2006 was voor Stedelijk Museum Bureau Amsterdam een overgangsjaar. Per 1 januari werd curator Martijn van Nieuwenhuyzen opgevolgd door Jelle Bouwhuis, voorheen voorlichter van het Stedelijk Museum en programmeur van het lezingen- en activiteitenprogramma 'SMCS op 11'. In SMBA lag nog een aantal verplichtingen uit de voorgaande periode terwijl lopende zaken van het Stedelijk ook nog afgehandeld moesten worden. SMBA nam daarom het adviseurschap van Postivisme over van het moedermuseum. Postivisme is een organisatie die zich ten doel stelt opdrachten te verlenen voor werk voor de videoschermen van Club 11 in het Post CS-gebouw. Dit resulteerde in 2006 in drie nieuwe videoprojecten gemaakt door Amsterdamse kunstenaars. Ook het succesvolle lezingenprogramma Right About Now, georganiseerd door SMBA en W139 in samenwerking met de Universiteit Utrecht, Stedelijk Museum en de Mondriaan Stichting, kreeg het afgelopen jaar zijn belangrijkste gestalte met zes avonden.

Het reeds geplande project van Chris Evans, bestaande uit een presentatie in SMBA en daaropvolgend een tijdelijke 'kunstenaarsresidentie' op locatie in Westpoort, speelde gedurende het gehele jaar door alles heen een rol. De tentoonstelling werd uiteindelijk overgenomen door het International Project Space in Birmingham. De groepstentoonstelling 'We All Laughed at Christopher Columbus', samengesteld door gastcuratoren Krist Gruijthuisen en November Paynter, reisde na SMBA in iets gewijzigde opzet door naar Platform Garanti in Istanbul. Daardoor kregen twee onder anderen de twee in Amsterdam werkende kunstenaars die in deze groepsexpositie waren vertegenwoordigd, een internationaal platform.

Belangrijk ook is de opzet van een nieuw artist-in-residence programma (naast BijlmAIR) met als doel het internationale kwaliteitsniveau van SMBA in de toekomst verder uit te bouwen. Deze kunstenaarsresidentie werd met steun van het Lectoraat Kunst & Publieke Ruimte en Virtueel Museum Zuidas gerealiseerd aan de Prinses Irenestraat. De eerste resultaten zullen in het voorjaar van 2007 te zien zijn in SMBA.

Los van de programmering werden ook enkele wijzigingen doorgevoerd in de communicatie. De eerste stap was in september met een nieuwe, gratis SMA Nieuwsbrief en na een grondige voorbereiding in 2006 ging op 20 januari jongstleden de vernieuwde, tweetalige website van start. Daarnaast vond een groot aantal evenementen plaats, voor het eerst sinds lange tijd weer in SMBA, maar ook op andere locaties.

In totaal organiseerde Stedelijk Museum Bureau Amsterdam zes tentoonstellingen in eigen huis en daarnaast het retraiteproject in Westpoort. De drie voornaamste projecten in 2006 waren BijlmAIR, de Zuidas-residentie en Postivisme. Er vonden 14 lezingen/debatten plaats in SMBA en op locatie, inclusief het programma Right About Now. In totaal werden dit jaar ruim 9800 bezoekers geteld. SMBA werd in 2006 mede ondersteund door Amsterdams Fonds voor de Kunst, Mondriaan Stichting, Lectoraat Kunst & Publieke Ruimte, Virtueel Museum Zuidas, Moderna Museet Stockholm, Iaspis, Zweedse ambassade.

Tentoonstellingen

Roma Pas - Here in China

Het jaar begon met Roma Pas die werk toonde dat vlak daarvoor tijdens een verblijf in de Zuid-Chinese stad Xiamen was ontstaan. In tegenstelling tot menig Westerse kunstenaar die China bezoekt en met semi-documentair werk terugkomt, legde Pas de nadruk op de onmogelijkheid om een eenduidig of samenvattend beeld te geven van haar ervaringen daar. De presentatie legde dit vast door fotografie in verschillende hoedanigheden te tonen – video, flashfilm-projecties, prints op manshoge doeken -- en door soms sterk introspectieve elementen in te voegen.

Hala Elkoussy - Peripheral (and other stories)

Begin april volgde de in Amsterdam wonende Egyptische kunstenaar Hala Elkoussy met haar essayistische videowerk *Peripheral* en bijbehorende behangfoto's. Het werk gaat over de migratie van de bevolking van het centrum van Cairo naar de vele buitenwijken die in deze enorme metropool als paddestoelen uit de grond schieten – en soms weer even snel verdwijnen. Het werk was eerder al getoond op de Biënnale van Istanbul. In SMBA was daarnaast nog een nieuw werk te zien dat reflecteerde op het (verlangen naar) consumentisme in de overwegend islamitische hoofdstad.

Chris Evans - Militant Bourgeois: An Existentialist Retreat

Chris Evans was al in 2005 uitgenodigd om een werk te realiseren als *pilot project* van het nieuwe Community Art programma van het Amsterdam Fonds voor de Kunst. De tentoonstelling 'Militant Bourgeois: An Existentialist Retreat' vormde aldus een prelude op het project dat later plaatsvond in Westpoort: een retraite waar kunstenaars konden verblijven met als doel hun kunstenaarsschap te overdenken. In de tentoonstelling was onder meer een grote houtkachel te zien die later een plek zou krijgen in deze retraite, en een film waarin Rembrandts beroemde 'Portret van Jan Six' centraal stond. De huidige nazaat van Six, Jan Six van Hillegom, die het portret nog altijd in zijn bezit heeft, verleende zijn medewerking aan het project. De tentoonstelling opende begin 2007 nogmaals in International Project Space in Birmingham ter gelegenheid waarvan een boekje is verschenen met een compleet overzicht van Evans' veelzijdige onderneming.

We All Laughed at Christopher Columbus

De zomertentoonstelling werd traditiegetrouw gemaakt door een jonge gastcurator, in dit geval twee personen: Krist Gruijthuisen en November Paynter. Aan hun tentoonstelling namen zes kunstenaars deel, waarvan twee uit Amsterdam, die bestaande geschiedenissen op persoonlijke en artistieke wijze toepassen in hun werk: Jeremiah Day, Florian Wüst, Amalia Pica, Runo Lagomarsino, Roderick Buchanan en Ola Pehrson. Het werk van de laatste bestond uit 200 afzonderlijke objecten waarmee een documentaire over de Una-Bomber werd geherinterpreteerd. Deze installatie werd speciaal voor SMBA uitgeleend door het Moderna Museet in Stockholm om daarna door te reizen naar de biënnale van São Paulo. Bij de expositie werd ook een performance door Day in SMBA en een debat in SMCS op 11 georganiseerd. Het toonaangevende Britse tijdschrift *Frieze* recenseerde 'We All Laughed...'. In gewijzigde vorm was de tentoonstelling, dankzij steun van de Mondriaan Stichting, in de herfst te zien in Platform Garanti Istanbul onder de naam 'Hepimiz Kristof Colomb'a Güldük'.

Lucy Stein – Schilderijen en tekeningen

Anat Stainberg & Norberto Llopis Segarra, 'Now or Never'

In de herfst volgde een dubbeltentoonstelling met werk van Lucy Stein, en een doorlopend performanceproject van Stainberg en Llopis Segarra, die aan het Amsterdamse instituut DasArts waren verbonden. Wekelijks voerden zij een performance op die, net als in een soapserie, steeds een vervolg waren op de

voorgaande 'aflevering'. Het op lichamelijkheid gerichte werk van Stein vormde daarvoor een prachtige entourage. Haar schilderijen en tekeningen bestaan uit karakterschetsen van vrouw en vrouwelijkheid, soms neergezet met onmiskenbare zelfspot, soms met zwaar aangezette stemmingen. Hiervoor nam zij nog tijdens de tentoonstelling de Koninklijke Prijs voor de Vrije Schilderkunst in ontvangst en later maakte haar werk ook deel uit van de expositie van Gemeentelijke Kunstaankopen in het Stedelijk Museum.

Chris Evans - Militant Bourgeois: An Existentialist Retreat (in Westpoort)

Vrijwel gelijktijdig liep het project van Evans op locatie in Westpoort. De existentialistische retraite kon daar gerealiseerd worden mede dankzij de hulp van het stadsdeel. Volgens plan kwam de retraite te staan in de middenberm van een zeer drukke verkeersader, de Transformatorweg ter hoogte van de ringweg A10. Daar konden kunstenaars, oog in oog met de houtkachel waarmee het patronaat van de familie Six werd gesymboliseerd, gratis vertoeven en werken, zij het onder barre omstandigheden. Dit alles om te kunnen reflecteren op het 'warme kunstsubsidieklimaat' in Nederland, aldus Evans. In totaal maakten 15 kunstenaars gebruik van de retraite. Sommigen van hen maakten er zeer doelgericht werk. Zo tekende de Friese 'koefilosoof' Pedro Bakker er een volledige tentoonstelling bij elkaar die later was te zien in Expositieruimte Sign in Groningen.

Guido van der Werve - The Clouds Are More Beautiful From Above

Het jaar werd afgesloten met de expositie van twee nieuwe films van de grote Nederlandse belofte Guido van der Werve. De nieuwe krant *NRC Next* besteedde er een volle pagina voorbeschouwing aan: "Ervaringen uit zijn eigen leven schakelt Van der Werve aan elkaar tot een soms vervreemdend en poëtisch, associatief geheel. De directheid waarmee muziek aan de zintuigen appelleert, probeert hij ook met zijn films te bereiken. Op komische wijze dramatiseert Van der Werve de romantische positie van de kunstenaar. Het gaat hem om het neerzetten van een stemming, niet om het vertellen van een eenduidig verhaal. Torenhoge ambitie en menselijk onvermogen, daar lijkt het telkens om te gaan."

(Manon Braat, "Films van en over een hopeloze romanticus", *NRC Next*, 16 november 2006).

Projecten: BijlmAIR, Zuidas-residentie en Postivisme

BijlmAIR

In 2006 werd de nu al vijf jaar durende samenwerking met CBK Zuidoost in het residentieprogramma BijlmAIR met nieuw élan voortgezet. BijlmAIR is vooral bedoeld voor kunstenaars die nog relatief aan het begin van hun carrière staan. In 2006 vertoefden de kunstenaars Thomas Adolf en Jetske de Boer vier maanden in het stadsdeel Zuidoost, resulterend in een presentatie in respectievelijk het stadsdeelhokkantoor en in de atelierwoning zelf. Adolf verwerkte in zijn installaties de vroegere en huidige Bijlmer tot beelden die ook als voorstel voor een mogelijke toekomstige Bijlmer kunnen worden opgevat. De Boer gaf rondleidingen door het stadsdeel waarin allerlei op het eerste gezicht triviale objecten een nieuwe, energetische waarde werd toegekend. Werden de kunstenaars in 2006 nog gekozen na voorspraak van vijf Nederlandse kunstacademies; in hetzelfde jaar besloot de commissie om toch weer terug te keren naar de vroegere methode van het zelf werven van geschikte kandidaten. Daarnaast zal de commissie de kunstenaarsprojecten ter plaatse actiever gaan begeleiden. BijlmAIR krijgt nu behalve de presentaties in Zuid-Oost ook aandacht in de SMBA Nieuwsbrief. De selectiecommissie bestond in 2006 uit: Jelle Bouwhuis, Xander Karskens, Haco de Ridder en Patricia Kaersenhout.

Zuidas-residentie

Samen met het Lectoraat Kunst en Publieke ruimte (een samenwerkingsorgaan van de Gerrit Rietveld Academie, de Universiteit van Amsterdam, SKOR en Virtueel Museum Zuidas) initieerde Stedelijk Museum Bureau Amsterdam een nieuwe residentieplek aan de Zuidas, in het daartoe verbouwde voormalige Sandberginstituut aan de Prinses Irenestraat. Het doel is om er jaarlijks een ervaren, buitenlandse kunstenaar gedurende een aantal maanden te laten wonen en werken en daarmee te reflecteren op deze enorme kantorenwijk in aanbouw. De resultaten daarvan worden getoond in een expositie in SMBA. De residenten worden gekozen door de betrokken partners op voorspraak van SMBA.

In oktober 2006 streek het Berlijnse kunstenaarsduo Nina Fischer / Maroan el Sani neer op de Zuidas voor een periode van ruim 5 maanden. Zij werkten er aan een filminstallatie waarin de moderne bebouwing in relatie wordt gezet tot de globalisering en de daarmee samenhangende angst voor terrorisme. Zij zullen ook werk tonen in Platform 21 en op een groot videoscherm bij het WTC complex, en daarnaast op verschillende plekken in het buitenland.

Postivisme

Stichting Postivisme is een door Club 11 in het leven geroepen stichting met als doel om jonge kunstenaars opdracht te geven tot het maken van werk voor de grote panoramavideoschermen van de clubzaal in het Post CS-gebouw. SMBA droeg in 2006 drie kunstenaars aan en begeleidde deze bij de ontwikkeling van het werk. Rafael Rozendaal maakte een *flash*-animatie die qua kleuren en vormen refereerde aan het grote werk van Matisse in de collectie van het Stedelijk. Joris Lindhout en Hayder Çakal maakten hun eigen Club 11-versie van Fellini's film *8½* over de regisseur-zonder-idee. Pantelis Makkas koppelde het gegeven van flaneren in de massa aan dat van de criminele voyeur, in een videoprojectie die uit zes verschillende, simultaan getoonde schermen bestond.

Evenementen

Right About Now

Het lezingenprogramma Right About Now was in 2005 opgezet door SMBA en W139, maar kreeg voornamelijk in 2006 zijn beslag door samenwerking met de UvA, Stedelijk Museum en steun van de Mondriaan Stichting. Telkens twee internationale sprekers gaven een lezing over een vooraf vastgesteld thema waarna een debat volgde tussen henzelf en de zaal. Alle avonden vonden plaats in de prestigieuze Aula, de voormalige Lutherse kerk aan het Spui. Right About Now bleek een daverend succes. In totaal werden de avonden, inclusief de eerste lezing in november 2005, door 2244 mensen bezocht. In 2007 volgt de publicatie van alle lezingen.

Close Connections

In het kader van de Amsterdam Art Fair (vh. KunstRai) en in samenwerking met Ellen de Bruijne Projects waren 20 internationale curatoren uitgenodigd voor een verblijf in Amsterdam. In dat kader organiseerde Suzanne van de Ven in opdracht van SMBA een discussie op 3 mei, die plaatsvond in SMBA. Op 4 mei presenteerden enkele van de gasten op uitnodiging van SMBA video's in SMCS op 11.

Norman Klein

In oktober presenteerde SMBA in samenwerking met Motive Gallery het boek 'Mr. Wood' van fotograaf Martine Stig en ontwerper Vanessa van Dam. Om de presentatie luister bij te zetten werd Norman Klein uitgenodigd, gevierd filosoof en cultuurtheoreticus te Los Angeles. Vanwege diens komst presenteerden een aantal kunstenaars de avond ervoor hun werk in zijn aanwezigheid.

SMCS op 11

Aan het einde van het jaar organiseerde freelance curator Krist Gruijthuisen, in opdracht van SMBA en in samenwerking met het Van Abbemuseum Eindhoven, een seminar in SMCS op 11, waarin het fenomeen centraal stond van kunstenaars die op het hoogtepunt van hun carrière besluiten te stoppen met hun kunstenaarschap. Zo kwamen o.a. Tehching Hsieh, Anna Winteler, Cady Noland en Laurie Parsons aan bod. Daarna volgde een discussie over dit fenomeen onder leiding van organisator Gruijthuisen.

Communicatie

Begin 2006 werd besloten tot een verfrissing van de SMBA huisstijl. De directe aanleiding daartoe vormde de verouderde website die een complete vernieuwing behoeft. Dit leidde er onder andere toe dat ook de SMBA Nieuwsbrief in een ander jasje kreeg. De uitnodiging voor de opening van de tentoonstelling werd samengevoegd met de tekstuele begeleiding, zodat er niet langer sprake was van twee verschillende verzendmomenten: de nieuwe Nieuwsbrief wordt voortaan naar alle relaties gestuurd en niet alleen meer naar abonnees. De tweetalige Nieuwsbrief is sindsdien ook gratis verkrijgbaar voor bezoekers.

Op voorpraak van SMBA-huisstijlontwerpers Mevis en Van Deursen ontwikkelde de jonge vormgever Jonathan Puckey de nieuwe website, die uiteindelijk op 20 januari 2007 online ging. Ook de rest van de huisstijloprissing volgt begin 2007.

SMBA was in 2006 met het lopende programma deelnemer van het Tijdelijk Museum Amsterdam, een soort samenwerkingsverband van hedendaagse kunstinstituten tijdens de duur van de Amsterdam Art Fair met het oog op publiekswerving. De vormgeving van TMA was van de hand van Annelys de Vet. Ook nam SMBA met de op dat moment lopende programmering deel aan de Atelierroute Jordaan. Verder had SMBA een stand op de Uitmarkt en deed het mee aan de MuseumNacht (met een performance door Stainberg/Segarra).

P&O, huisvesting

Speciaal met het oog op het omvangrijke project van Chris Evans werd in het voorjaar een projectmedewerker in deeltijd aangetrokken. Gezien het aantal activiteiten van SMBA zal deze projectmedewerker, voor zover het budget het toelaat, ook in 2007 aanblijven. SMBA heeft drie vaste medewerkers die in totaal ca. 2,15 FTE volmaken. Daarnaast waren twee vrijwilligers op ambulante basis werkzaam, een invalkracht op uitzendbasis en twee stagiairs.

De expositieruimte kreeg in 2006 niet alleen de nodige hoeveelheid hemelwater te verwerken door lekkages; dit keer was vanwege de vele hittegolven ook een koelvoorziening nodig ter bescherming van de kunst. Door werkzaamheden aan de woonverdiepingen boven SMBA was eerder al per ongeluk de rookgasafvoer van de expositieruimte afgesloten, met alle vervelende gevolgen van dien. Dit euvel werd, evenals een deel van de lekkages, op den duur hersteld. Positief was ook dat de eerder door Bouw & Woningtoezicht ingestelde bezoekerslimitering werd opgeheven, zodat het weer mogelijk is om lezingen te organiseren in het pand. Gekeken wordt of de beschadigde vloer van SMBA gerepareerd kan worden binnen de krappe financiële kaders van de organisatie. De vernieuwing van het dak blijft voorlopig toekomstmuziek. Mede door de slechte klimaatscondities, maar ook door permanent ruimtegebrek, onderzoekt SMBA de mogelijkheden van het eventueel betrekken van een betere en grotere behuizing.

Volledig overzicht SMBA in 2006

Tentoonstellingen in SMBA in 2006

Roma Pas – Here in China

22 januari t/m 12 maart

Hala Elkoussy - Peripheral (and other stories)

2 april t/m 14 mei

Chris Evans - Militant Bourgeois: An Existentialist Retreat

26 mei t/m 2 juli (reizend)

We all Laughed at Christopher Columbus (groepstentoonstelling / gastcuratoren)

16 juli t/m 3 september (reizend)

Lucy Stein - schilderijen en tekeningen;

Anat Stainberg & Norberto Llopis Segarra - 'Now or Never'

24 september t/m 5 november

Guido van der Werve - The Clouds Are More Beautiful From Above

19 november t/m 7 januari 2007

Tentoonstellingen op locatie:

We All Laughed at Christopher Columbus (Platform Garanti, Istanbul)

24 september t/m 21 oktober

Chris Evans - Militant Bourgeois: An Existentialist Retreat (in Westpoort)

28 september t/m 15 december

Speciale projecten

Postivisme (kunstopdrachten videoschermen 11)

Mei: Rafael Rozendaal – Muchbetterthanthis

September: Joris Lindhout / Hayder Cakal - High & Low

Oktober: Pantelis Makkas - Man about Crowd

BijlmAIR

Februari – mei: Thomas Adolf

Juni – september: Jetske de Boer

Zuidas residentie

Oktober 2006 – maart 2007: Nina Fischer / Maroan el Sani

Evenementen (chronologisch)

25.01

Right About Now: Documentary Evidence. Aula. I.s.m. W139, UvA, Stedelijk Museum.

Met: Sophie Berrebi (FR/NL), Vit Havranek (CZ), Kitty Zijlmans (NL)

01.03

Right About Now: Body. Aula. I.s.m. W139, UvA, Stedelijk Museum.

Met: Maaike Bleeker (NL), Deborah Cherry (UK)

29.03

Right About Now: Money. Aula. I.s.m. W139, UvA, Stedelijk Museum.

Met: Marc Spiegler (USA), Olav Velthuis (NL)

19.04

Right About Now: Curating. Aula. I.s.m. W139, UvA, Stedelijk Museum.

Met: Beatrice von Bismarck (DE), Jennifer Allen (USA)

03.05

Close Connections (debat). SMBA. I.s.m. Ellen de Bruijne Projects

Met: Igor Dobricic (YU), Hala Elkoussy (Eg.), Eugene Tan (Sin.) en Suzanne van de Ven (NL)

04.05

Close Connections (videovertoningen). SMCS op 11.

Presentaties door Judith Angel (Hon.), Edwin Ramoran (USA), Chaos Y. Chen (Chin.), Jelle Bouwhuis (NL)

10.05

Right About Now: Remodernism. Aula. I.s.m. W139, UvA, Stedelijk Museum.

Met: Daniel Birnbaum (SE), Margriet Schavemaker (NL), Camiel van Winkel (NL)

25.05

Performance door Jeremiah Day als onderdeel van 'We All Laughed at Christopher Columbus'. SMBA.

07.06

Right About Now: Engagement. Aula. I.s.m. W139, UvA, Stedelijk Museum.

Met: Hal Foster (USA), Jeroen Boomgaard (NL)

20.07

Permanence of Revolution. SMCS op 11.

Discussie tussen Jeremiah Day en Florian Wüst en filmvertoning 'November' van Hito Steyerl. In het kader van 'We All Laughed at Christopher Columbus'.

17.10

Kunstenaarspresentaties. SMBA.

Met Norman Klein (USA), Hala Elkoussy (Eg.), Delphine Bedel (FR/NL), Pantelis

Makkas (GR), Fischer/El Sani (D).

18.10

Martine Stig & Vanessa van Dam: Mr. Wood (boekpresentatie). SMBA.

Met introductie door Hripsimé Visser en lezing door Norman Klein.

04.11

MuseumNacht: slotperformance 'Now or Never'. SMBA.

16.12

Forms of Refusal - Archiving Disappearance: the archive (minisymposium).

SMCS op 11. I.s.m. Van Abbemuseum.

Met: Bob Nickas (USA), Andreas Gedin (Zwe), Hinrich Sachs (CH) en Krist Gruijthuisen (organisator)

Overige evenementen

02.05-07.05

Tijdelijk Museum Amsterdam (tijdens Amsterdam Art Fair)

03.06-05.06

Atelierroute Jordaan

SMBA Nieuwsbrief

Aantal gepubliceerde Nieuwsbrieven (NL/EN): 6

Auteurs:

Jelle Bouwhuis

Clare Davies

Alex Farquaharson

Maike Gouwenberg

Krist Gruijthuisen

Douglas Heingartner

Xander Karskens

Neil Mulholland

November Paynter

Personeel in 2006

Jelle Bouwhuis (curator)

Jan Meijer (office manager / receptionist)

Marijke Botter (receptionist)
Johan Ondra (invalkracht)
Jan Kappers (projectmedewerker)
Marie Bromander (vrijwilliger)
Christina Küster (vrijwilliger)
Soukaïna Hamdach (stagiaire, ROC Amsterdam)
Nina Bosch (stagiaire, Universiteit van Amsterdam)